

NAZWISKO PO ROZWODZIE

Może już nie tak istotna, ale warta pamięci jest kwestia nazwiska, które będziemy nosić po rozwodzie. Gdy bowiem podczas zawierania związku małżeńskiego zmieniliśmy nazwisko, chcąc wrócić do poprzedniego będziemy musieli w terminie trzech miesięcy udać się do urzędu stanu cywilnego i złożyć odpowiedni wniosek.

IDZIEMY DO SĄDU

Kiedy decyzja o rozstaniu została już podjęta, należy uporać się ze związanymi z tym formalnościami. W pierwszej kolejności powstaje pytanie, czy poradzimy sobie sami, czy może skorzystać z pomocy prawnika. W każdej sprawie o rozwód warto skonsultować się z prawnikiem, który poradzi, jak przeprowadzić naszą sprawę. Koniecznym wydaje się skorzystanie z jego pomocy w sytuacji, gdy nie potrafimy samodzielnie sporządzić pozwu rozwodowego albo będziemy wnosić o rozwód z winy współmałżonka, co wiązać się będzie z obowiązkiem przedstawienia odpowiednich dowodów. Nie wszystkich jednak stać na „wynajęcie” prawnika, czy chociażby zapłatę za sporządzenie pozwu. Jeśli uważamy, że sami nie damy sobie rady, a nie stać nas na prawnika, warto pamiętać o możliwości zwrócenia się do Sądu o wyznaczenie prawnika z urzędu. Należy również pamiętać, że skierowanie sprawy do Sądu wiązać się będzie z obowiązkiem poniesienia tzw. opłaty sądowej, która w sprawach o rozwód wynosi 600 zł. Oczywiście, jeśli nie posiadamy takich środków możemy zwrócić się do Sądu o zwolnienie nas z tej opłaty.

Na koniec warto przypomnieć o powstałych w całym kraju punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, gdzie zupełnie bezpłatnie otrzymamy poradę, a nawet pomoc w napisaniu pozwu, czy też wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i wyznaczenie prawnika z urzędu.

Najczęstsze pytania pojawiające się na rozprawach rozwodowych:

1. Jak długo strony znały się przed ślubem?
2. Dlaczego pan/i, powód, pozwany/powódka, pozwana zdecydował/a się na małżeństwo? (występuje także w formie: „czym powód/ka/ pozwany/a motywował/a się przy zawieraniu związku małżeńskiego)
3. Gdzie zamieszkali po ślubie?
4. Jak układało się stronom wspólne życie?
5. Czym zajmowała się pozwana przed urodzeniem dzieci? / dziecka?
6. Jaki model małżeństwa wybrały strony? Jak wyglądała opieka nad dziećmi? utrzymanie rodziny?
7. Kiedy zaczęło się psuć między stronami?
8. Jaka była przyczyna pogorszenia stosunków między małżonkami?
9. O co chodziło w konflikcie stron, jaka była przyczyna?
10. Czy były sygnały po którejsz ze stron świadczące o zamiarze zakończenia związku? Jakże konkretnie, od kiedy?
11. Czy powód/ka, pozwany/a coś robił/a, aby ratować małżeństwo?
12. Czy ktoś z małżonków skarżyło się na żonę/męża?
13. Do kogo się skarżył/a? jakie miał/a zarzuty do współmałżonka?
14. Od jakiej daty zaczęły się te skargi?
15. Kto czym się zajmował w małżeństwie? Jaki był podział obowiązków?
16. Czy strony bywały gdzieś wspólnie? Do kiedy?
17. Czy strony mieszkają razem ze sobą, a jeśli nie to od kiedy?
18. Czy strony prowadzą wspólne gospodarstwo domowe? Od kiedy nie prowadzą?
19. Czy strony zawierały umowy majątkowe? Kiedy? Jakie? (należy przynieść akt notarialny z 2 kopiami lub wyrok Sądu ustanawiający rozdzielną majątkową)
20. Czy strony współżyją ze sobą? Od kiedy nie i dlaczego?
21. Czy strony okazują sobie uczucia miłości, szacunku? Od kiedy nie?
22. Czy małoletnie dzieci stron wiedzą o rozwodzie rodziców i jak to przyjęły?
23. Jakie relacje mają ojciec z dzieckiem/dziećmi – matka z dzieckiem/dziećmi, czy strony są dobrymi rodzicami?
24. Czy ojciec/matka ma swobodne kontakty z dziećmi?
25. Czy pozostaje pan/i w związku pozamałżeńskim?
26. Czy posiada pan/i dzieci pozamałżeńskie?
27. Do kobiet: czy jest pani w ciąży?
28. Czy widzi pan/i szanse na reaktywowanie tego małżeństwa?

Ważne! Na pierwszą rozprawę należy zabrać dowód osobisty!!!

ZABORSKIE
TOWARZYSTWO
N A U K O W E

www.ztn.com.pl
www.darmowapomoc.com.pl
tel. 791 530 803

powiat.chojnice.pl

R O Z W Ó D

Rozwód to jedna z najważniejszych decyzji w życiu, dlatego warto się zastanowić, chociaż przez chwilę, czy na pewno rozwód, a może próba utrzymania małżeństwa - poprzez próbę porozumienia się z małżonkiem, a jeśli mamy z tym problemy, to możemy skorzystać z poradni małżeńskich, terapii małżeńskich, mediacji. Nawet jeśli podejmiemy decyzję o rozwodzie, czy separacji, to zawsze lepiej jest, kiedy uda nam się uzgodnić najważniejsze kwestie związane z rozwodem, zanim znajdziemy się na sali sądowej – władza rodzicielska, miejsce zamieszkania dzieci, kontakty z dziećmi, alimenty, podział majątku wspólnego, korzystanie ze wspólnego mieszkania. Nie zawsze jest to możliwe i wtedy pozostawimy wszystkie te decyzje tylko Sądowi.

Rozwód - z winą czy bez, co z dziećmi, mieszkaniem, alimentami, podziałem majątku?

Jak sporządzić pozew do Sądu, ile kosztuje sprawa, czy korzystać z pomocy prawnika? Takie pytania pojawiają się najczęściej w obliczu czekającej nas sprawy rozwodowej.

PRZESŁANKI ROZWODU

W pierwszej kolejności należy wskazać, że rozwód będzie możliwy, jeśli między małżonkami doszło do trwałego i zupełnego rozkładu pożycia. Co to oznacza? Oznacza to, że wszystkie sfery tzw. pożycia małżeńskiego uległy rozpadowi. Między małżonkami ustały wszelkie uczucia, nie współżyją już oni ze sobą, a ponadto ustały między nimi więzi gospodarcze. Ustanie powyższych więzi musi być ponadto trwałe tzn. że nie ma już jakichkolwiek rokowań na ich odbudowę. Sąd będzie „badał” powyższe kwestie i dopiero ustalenie, że doszło do trwałego i zupełnego rozpadu małżeństwa, umożliwi orzeczenie rozwodu. Warto w tym miejscu dodać, że jeżeli rozwodu żąda małżonek winny rozpadu małżeństwa, a drugi małżonek nie wyraża zgody, wówczas Sąd może nie zgodzić się na rozwód. Nie tak rzadkie są bowiem sytuacje, kiedy mimo nagannych zachowań jednego małżonka, drugi cały czas darzy go uczuciem i licząc na „poprawę” sytuacji nie zgodzi się na rozwód. Jednak to Sąd będzie miał ostateczne zdanie i jeśli dojdzie do przekonania, że utrzymywanie małżeństwa nie ma sensu, orzeknie rozwód. Ponadto Sąd może nie zgodzić się na rozwód, jeżeli byłoby to sprzeczne z dobrem małoletnich dzieci, o ile oczywiście małżonkowie mają wspólne potomstwo.

WINA W ROZWODZIE

Sąd orzekając rozwód rozstrzyga, który z małżonków ponosi winę za rozpad małżeństwa. Możliwe jest rozwiązanie małżeństwa z winy tylko jednego ze współmałżonków, z winy obojga albo z ustaleniem, że żaden z nich nie ponosi winy za rozpad małżeństwa. Jedynie w przypadku, gdy oboje małżonkowie wnoszą zgodnie ażeby rozwiązać małżeństwo bez orzekania o winie, Sąd nie będzie zajmował się tą kwestią. Wówczas przyjmuje się, że żaden z małżonków nie ponosi winy. Wiele osób zadaje sobie pytanie, czy wnosić o rozwód z winy współmałżonka, czy też rozejść się bez „walki”. Jednak już niewielka część z nich zdaje sobie sprawę z tego, jakie tak naprawdę są konsekwencje uznania przez Sąd winy tylko jednego małżonka. Otóż orzeczenie winy ma wpływ na kwestię ewentualnych alimentów na rzecz byłego małżonka, o czym napiszemy w dalszej części. Przykładowe i najczęstsze przyczyny, które dają podstawę do żądania rozwodu z wyłącznej winy jednego małżonka to: zdrada, pijaństwo, znęcanie się nad rodziną, porzucenie rodziny. Należy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że wnosząc o rozwód z winy drugiego małżonka będzie spoczywał na nas obowiązek udowodnienia tego przed Sądem. Jakie przedstawić dowody? Tak naprawdę w sprawach rozwodowych można posłużyć się wszelkimi dowodami potwierdzającymi nasze zarzuty wobec współmałżonka. Takim dowodem mogą być np. notatki z interwencji Policji, ewentualnie wyrok karny za znęcanie się nad rodziną, obdukcje ze szpitala, zaświadczenia o leczeniu odwykowym bądź z izby wytrzeźwień, zeznania świadków (rodzina, sąsiedzi, znajomi). Ponadto dowodami mogą być nagrania, smsy, e-maile, a także wydruki z portali społecznościowych takich jak facebook. Żądanie ustalenia winy wiązać się więc będzie z prowadzeniem niejednokrotnie długiego, stresującego postępowania sądowego, a także zaangażowaniem członków rodziny czy znajomych w taką sprawę. Jeśli więc wnosząc o winę kierujemy się tylko względami moralnymi warto zastanowić się, czy nie lepiej rozejść się bez orzekania o winie i od razu budować swoje życie na nowo. Rozwód bez orzekania o winie, co pokazuje praktyka, ma często dodatkowe plusy w kontekście późniejszego porozumienia się byłych małżonków w kwestii małoletnich dzieci czy podziału majątku.

Podsumowując rozwód może nastąpić:

- z wyłącznej winy jednego małżonka,
- z winy obojga małżonków,
- z ustaleniem, że żaden z małżonków nie ponosi winy,
- bez orzekania o winie na zgodny wniosek współmałżonków.

WŁADZA RODZICIELSKA

W sprawie rozwodowej Sąd musi również rozstrzygnąć kwestie związane z tym, komu będzie przysługiwała władza rodzicielska nad wspólnymi małoletnimi dziećmi stron. Oczywiście

dotyczy to sytuacji, gdy małżonkowie posiadają małoletnie dzieci. Możliwe są tutaj następujące „warianty”:

- Władza rodzicielska po rozwodzie przysługiwała będzie obojgu małżonkom. W takiej sytuacji każdy z nich będzie miał prawo decydować o wszelkich sprawach dotyczących dzieci. Jeżeli później nie będzie między nimi zgody należy zwrócić się do Sądu rodzinnego, ażeby ten rozstrzygnął sporną kwestię.
- Kolejną możliwością to władza rodzicielska zostanie powierzona jednemu z małżonków, a drugiemu władza ta zostanie ograniczona do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci. W takiej sytuacji małżonek, któremu władza została ograniczona nie będzie mógł „wtrącać się” w każdą sprawę dotyczącą małoletnich, a jedynie w ważniejszych np. wybór szkoły, dłuższy wyjazd za granicę, będzie miał prawo współdecydowania.
- Może powstać również taki wariant, że władza rodzicielska powierzona zostanie jednemu z małżonków, a drugi z nich zostanie jej pozbawiony. Jest to bardzo restrykcyjne rozwiązanie i Sąd zdecyduje się na nie tylko w bardzo wyjątkowych przypadkach np. jeżeli podstawą rozwodu jest znęcanie się nad rodziną, w tym dziećmi albo jeżeli jeden z rodziców wyprowadził się i nie interesuje się w ogóle małoletnimi i ich losem. Ponadto Sąd orzekając o władzy rodzicielskiej zdecyduje, z którym z małżonków dzieci będą mieszkać.

Wpływ na to, który rodzic będzie miał pełnię władzy i z którym dzieci będą mieszkać w pierwszej kolejności decydować będzie porozumienie małżonków, jeżeli takowe rozwodzący się potrafią wypracować. Jeżeli małżonkowie nie będą co do tego zgodni, Sąd będzie brał pod uwagę, z którym z rodziców małoletni są bardziej związani, który z nich przede wszystkim dotychczas wykonywał większość obowiązków rodzicielskich, jakie posiadają warunki materialne i mieszkaniowe. Pomocne w rozstrzygnięciu tych kwestii są opinie rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych albo biegłych psychologów. Należy również pamiętać o tym, że jeżeli w rodzinie jest kilkoro dzieci, regułą jest, iż powinny one wychowywać się razem. „Rozdział” dzieci pomiędzy rodziców będzie możliwy raczej wyjątkowo, jeżeli Sąd dojdzie do przekonania, że takie rozwiązanie będzie bardziej dla dzieci korzystne. Coraz częściej spotykana jest tzw. „opieka naprzemienna”, kiedy dziecko określony czas przebywa u jednego i u drugiego rodzica.

KONTAKTY Z DZIECKIEM

Kolejną kwestią, którą Sąd zajmie się podczas sprawy rozwodowej będzie rozstrzygnięcie o kontaktach rodziców z dziećmi. Jeżeli rozwodzący się rodzice dojdą do porozumienia, Sąd zaniecha orzekania o kontaktach. Jeżeli natomiast między małżonkami brak porozumienia, wówczas to Sąd rozstrzygnie o kontaktach biorąc pod uwagę żądania rodziców, ale także dobro małoletnich dzieci. Warto dodać, że rozstrzygnięcie w kwestii kontaktów będzie można później zmienić wnosząc odpowiedni wniosek do Sądu rodzinnego.

ALIMENTY NA DZIECI

Sąd w wyroku rozwodowym orzeknie również o tym, jakie koszty utrzymania i wychowania będzie ponosił każdy z rodziców. Należy pamiętać, że na każdym z rodziców spoczywa obowiązek ponoszenia trudu wychowania i utrzymania dzieci. Obowiązek ten jednak wobec rodzica, z którym dziecko będzie mieszkało po rozwodzie nie zostanie wyrażony przez Sąd konkretną kwotą, a jedynie stwierdzeniem, że również on jest zobowiązany partycypować w kosztach utrzymania i wychowania. Natomiast rodzic, z którym dziecko nie będzie mieszkało zostanie zobowiązany przez Sąd do płacenia miesięcznych alimentów w konkretnej kwocie zależnej od wieku i potrzeb dziecka oraz możliwości zarobkowych i finansowych zobowiązanego rodzica. Żądając alimentów należy opisać, z czego

żądana przez nas kwota wynika. Można zrobić miesięczne zestawienie kosztów ze wskazaniem, na co, ile miesięcznie wydajemy. To uwiarygodni nasze żądanie. Możemy ponadto, o ile oczywiście posiadamy, przedstawić jakieś rachunki dokumentujące nasze wydatki.

ALIMENTY NA RZECZ BYŁEGO MAŁŻONKA

Jak to dokładnie wygląda? W najgorszej sytuacji znajduje się małżonek, który został uznany przez Sąd za wyłącznego winnego rozpadu małżeństwa. Taki małżonek nie ma prawa domagać się alimentów od drugiego współmałżonka. Natomiast małżonek niewinny może się ich domagać. Jednak będzie musiał wykazać przed Sądem, że istotnie pogorszyła się jego sytuacja finansowa względem sytuacji, którą miał, pozostając w związku małżeńskim. Pogorszenie to może polegać na tym, że małżonek niewinny po rozwodzie będzie dysponował mniejszymi środkami finansowymi niż przed rozwodem. Wówczas Sąd może alimenty zasądzić. Co istotne małżonek niewinny żądający alimentów od małżonka winnego nie musi znajdować się w niedostatku tzn. może posiadać swoje źródło dochodu wystarczające na życie.

W sytuacji natomiast, kiedy oboje małżonkowie są winni albo żaden z nich nie jest winny rozpadu małżeństwa, alimentów może żądać każdy ze współmałżonków. Wówczas jednak, żeby domagać się alimentów od byłego męża czy żony należy pozostawać w niedostatku. Nie wystarczy samo pogorszenie się naszej sytuacji. Pojęcie „niedostatku” nie jest określone w przepisach prawa, a jego wyjaśnienie można znaleźć w wyrokach sądów zajmujących się sprawami rozwodowymi. Sądy uznają, że w niedostatku znajduje się osoba, która nie ma możliwości utrzymać się własnymi siłami. Czyli żądanie alimentów w powyższej sytuacji ograniczone będzie do przypadków, jeżeli któryś z małżonków nie będzie w stanie zapewnić sobie utrzymania. Czy alimenty płacone będą dożywotnio? Jeżeli zostały zasądzone od małżonka winnego na rzecz niewinnego, to wówczas obowiązek alimentacyjny może trwać aż do śmierci. Jedyną przyczyną powodującą wygaśnięcie tego obowiązku będzie zawarcie nowego małżeństwa przez małżonka, na rzecz którego alimenty są płacone. Natomiast w pozostałych sytuacjach obowiązek alimentacyjny wygaśnie ponadto po upływie pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że Sąd w wyjątkowych sytuacjach wydłuży ten obowiązek.

WSPÓLNE MIESZKANIE

Często zdarza się tak, że mimo rozwodu, dalej jesteśmy zmuszeni zamieszkiwać razem z byłym już współmałżonkiem. Warto zadbać w takiej sytuacji ażeby w wyroku rozwodowym znalazł się punkt regulujący dokładnie, w jaki sposób będziemy mogli korzystać ze wspólnego mieszkania. Żeby tak się stało, w pozwie należy wskazać, jakie pomieszczenia chcielibyśmy zajmować po rozwodzie. Należy wspomnieć, że powyższa sytuacja dotyczy zarówno mieszkania, które stanowi współwłasność małżonków, ale także, kiedy właścicielem jest tylko jeden z nich. Jeżeli jednak możliwość zamieszkiwania będzie dotyczyć małżonka nie będącego właścicielem należy spodziewać się, że małżonek – właściciel będzie podejmował kroki prowadzące do wyeksmitowania byłego współmałżonka. Powyższe dotyczy oczywiście sytuacji, kiedy małżonkowie po rozwodzie niejako nie mają innego wyjścia i przez jakiś czas będą musieli razem zamieszkiwać. Jeśli jeden z małżonków po rozwodzie, a nawet już przed nim, wyprowadzi się, problem taki nie będzie istniał. Należy również wspomnieć o tym, że jeżeli jeden z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, Sąd w wyroku rozwodowym może orzec o jego eksmisji.

PODZIAŁ MAJĄTKU

Jeżeli w trakcie dotychczasowego związku zgromadziliśmy wspólny majątek, pojawi się kwestia jego podziału. Jednak podczas sprawy rozwodowej Sąd zajmie się takim podziałem jedynie na nasze wyraźne żądanie, a ponadto, jeżeli podział taki nie spowoduje wydłużenia sprawy rozwodowej. W praktyce podział majątku podczas sprawy rozwodowej będzie dotyczył tylko takich sytuacji, kiedy jest zgoda rozstających się małżonków co do tego, jak podzielić wspólny majątek. Jeżeli takiej zgody nie ma, Sąd nie dokona jego podziału podczas sprawy rozwodowej. Wówczas, już po zakończeniu sprawy o rozwód, celem dokonania podziału majątku będziemy musieli złożyć odpowiedni wniosek do Sądu cywilnego wskazując, co wchodzi w skład majątku i jak chcielibyśmy, żeby został podzielony.

